

Meetnet nachtvlinders

Nieuwsbrief juni & juli 2025

Beste nachtvlinderaars, gezien de vakantieperiode van onze collega's is het alweer een tijdje geleden dat we jullie een nieuwsbrief verstuurd hebben. En dat terwijl er de afgelopen twee maanden uiteraard weer veel gemonitord is binnen het meetnet! De hoogtepunten, ranglijstjes en grafieken willen we jullie natuurlijk niet onthouden, dus vandaar een extra lange nieuwsbrief waarin we terugblikken over de maanden juni en juli!

We starten deze nieuwsbrief met een leuke aankondiging, want net zoals de afgelopen 20 jaar organiseren we dit jaar ook weer de **Nationale Nachtvlindernacht**. Deze valt dit jaar in het weekend van **22 en 23 augustus**, dus eigenlijk zijn het Nachtvlindernachten. Augustus is natuurlijk de perfecte tijd om veel nazomersoorten te zien, want uiteraard vliegt er in deze maand nog veel leuks rond. Een aantal van jullie hadden de weg er naartoe gelukkig alweer gevonden: maar bij deze ook nog even de officiële aankondiging. Op onze website is het mogelijk om een **excursie aan te melden** of om gewoon te kijken waar een excursie gehouden wordt waar je lekker naartoe kunt gaan. Let wel even goed op: bij sommige excursies kan je onaangekondigd aansluiten, terwijl je je voor andere excursies even op moet geven. De gegevens van de contactpersonen staan erbij. Ook lijkt het ons leuk als jullie één of beide avonden de val zetten. Dan kunnen we eens kijken of we de aantallen verspreid over het land kunnen vergelijken tijdens dezelfde nacht.

Een andere opmerking: helaas kunnen wij achter de schermen een aanmelding niet achteraf wijzigen. Met andere woorden: maak je een tikfoutje, dan moeten we de aanmelding verwijderen en moet hij er weer opnieuw in gezet worden. Je zou denken dat hier á la 2025 wel een oplossing voor gevonden is, maar helaas, we moeten het er mee doen 😊.

Terugblik op juni

De maand juni ligt inmiddels alweer een tijdje achter ons, maar een korte terugblik willen we jullie natuurlijk niet onthouden. Er werden in juni 2025 in totaal **1044** soorten geteld binnen het meetnet! Hiervan waren **493** macronachtvlinders en **551** microvlinders. Omdat er in de maand juni zoveel soorten gezien zijn, maken we deze keer zowel een Top-15 voor de macronachtvlinders als een aparte Top-15 voor de microvlinders.

Tabel 1: De Top-15 van de macronachtvlinders in juni 2025

	NL naam	Wetenschappelijke naam	groep	Aantal ex.	Aantal locaties
1	gewone worteluil	<i>Agrotis exclamationis</i>	macro	3797	526
2	gewone stofuil	<i>Hoplodrina octogenaria</i>	macro	3465	498
4	grijze stipspanner	<i>Idaea aversata</i>	macro	2096	443
5	witte tijger	<i>Spilosoma lubricipeda</i>	macro	1961	472
6	zwartkamdwergspanner	<i>Gymnoscelis rufifasciata</i>	macro	1763	455
7	vaal kokerbeertje	<i>Eilema caniola</i>	macro	1611	193
8	stompvleugelgrasuil	<i>Mythimna impura</i>	macro	1586	340
9	huismoeder	<i>Noctua pronuba</i>	macro	1569	357
10	houtspaander	<i>Axylia putris</i>	macro	1528	182
11	gewone spikkelspanner	<i>Ectropis crepuscularia</i>	macro	1513	278
12	geogde worteluil	<i>Agrotis clavis</i>	macro	1401	300
3	donkere marmeruil	<i>Deltote pygarga</i>	macro	1209	228
13	taxusspikkelspanner	<i>Peribatodes rhomboidaria</i>	macro	1049	318
14	morpheusstofuil	<i>Caradrina morpheus</i>	macro	1009	304
15	gewone breedvleugeluil	<i>Diarsia rubi</i>	macro	924	212

We zien in bovenstaande tabel een vrij hoge notering voor de grijze stipspanner maar ook voor de houtspaander, een soort die het dit jaar relatief goed deed. Ook de huismoeder liet zich in juni al vrij vaak zien, waar in andere jaren de aantallen van deze soort nog wel een stukje lager zijn.

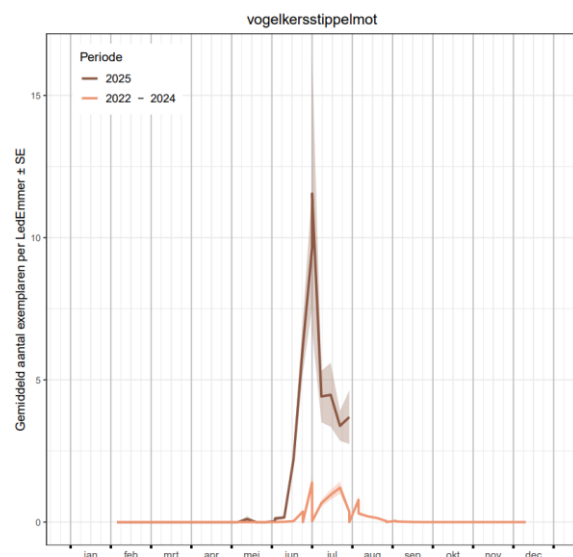
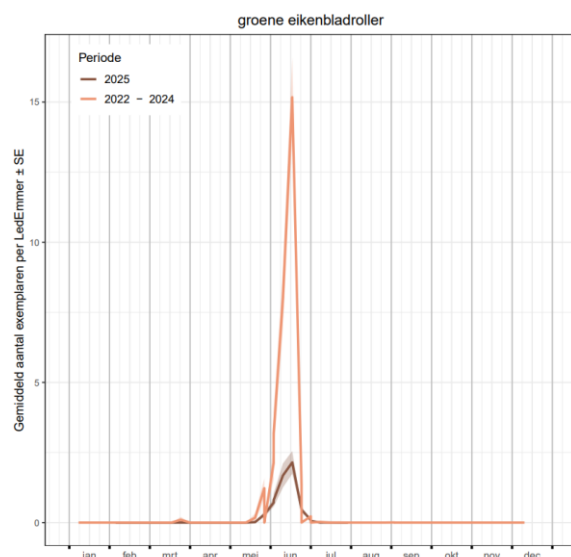

Figuur 1: De stompvleugelgrasuil is een typische soort van juni en (begin) juli, waarvan de hoogste aantallen in het agrarisch gebied worden gezien.

Tabel 2: De Top-15 van de microvlinders in juni 2025

	NL naam	Wetenschappelijke naam	groep	Aantal ex.	Aantal locaties
1	vogelkersstippelmot	<i>Yponomeuta evonymella</i>	micro	12006	355
2	gewone grasmot	<i>Chrysoteuchia culmella</i>	micro	3959	374
3	gevlamde bladroller	<i>Archips xylosteana</i>	micro	2841	251
4	groene eikenbladroller	<i>Tortrix viridana</i>	micro	2298	252
5	vroege granietmot	<i>Scoparia ambigualis</i>	micro	2255	225
6	duikermot	<i>Acentria ephemerella</i>	micro	1822	115
7	zilverstreepgrasmot	<i>Crambus pascuella</i>	micro	1190	201
8	gewone witvlakbladroller	<i>Hedya nubiferana</i>	micro	968	195
9	brandnetelbladroller	<i>Celypha lacunana</i>	micro	932	224
10	buxusmot	<i>Cydalima perspectalis</i>	micro	808	137
11	grote appelbladroller	<i>Archips podana</i>	micro	657	157
12	blauwooggrasmot	<i>Agriphila straminella</i>	micro	616	158
13	koolmotje	<i>Plutella xylostella</i>	micro	524	164
14	bleke grasmot	<i>Crambus perlilla</i>	micro	476	144
15	zwartvlekgranietmot	<i>Eudonia delunella</i>	micro	426	137

Bij de microvlinders zien we de vogelkersstippelmot als onbetwiste nummer 1 in juni met meer dan 12000 exemplaren! Deze soort was (lokaal) inderdaad erg algemeen aanwezig. Daarbij komt dat hij als imago ook vrij makkelijk te determineren is aan de hand van de vele stippen op de vleugels, in tegenstelling tot een aantal andere soorten stippelmotten. Hierdoor is hij waarschijnlijk ook vaker op soortniveau ingevoerd dan andere stippelmotsoorten. Ook de gewone grasmot deed het goed deze maand. De gevlamde bladroller had normale aantallen in vergelijking met het gemiddelde van de afgelopen vijf jaar, waar de groene eikenbladroller het een stuk minder leek te doen, maar de piek van 2019-2024 wordt vooral veroorzaakt door het jaar 2022 waarin de groene eikenbladroller het extreem goed deed.

Terugblik op juli

Juli loopt op zijn eind en ondanks dat de maand nog een dag duurt, willen we jullie toch al wat resultaten laten zien. Afgelopen maand werden er **952** verschillende soorten ingevoerd in het meetnet. **441** waren macronachtvlinder, en **511** microvlinder.

Tabel 3: De Top-15 van de macronachtvlinders in juli 2025

	NL naam	Wetenschappelijke naam	groep	Aantal ex.	Aantal locaties
1	kleine beer	<i>Phragmatobia fuliginosa</i>	macro	2251	409
2	gewone breedvleugeluil	<i>Diarsia rubi</i>	macro	2189	23
3	grijze stipspanner	<i>Idaea aversata</i>	macro	1386	329
4	gewone stofuil	<i>Hoplodrina octogenaria</i>	macro	1198	262
5	huismoeder	<i>Noctua pronuba</i>	macro	1164	254
6	gamma-uil	<i>Autographa gamma</i>	macro	1098	236
7	wapendrager	<i>Phalera bucephala</i>	macro	1042	242
8	zwartkamdwergspanner	<i>Gymnoscelis rufifasciata</i>	macro	867	276
9	slakrups	<i>Apoda limacodes</i>	macro	845	213
10	haarbos	<i>Ochropleura plecta</i>	macro	844	233
11	vlekstipspanner	<i>Idaea dimidiata</i>	macro	729	263
12	gewone spikkelspanner	<i>Ectropis crepuscularia</i>	macro	697	185
13	streepkokerbeertje	<i>Eilema complana</i>	macro	689	142
14	hazelaaruil	<i>Colocasia coryli</i>	macro	676	216
15	stompvleugelgrasuil	<i>Mythimna impura</i>	macro	634	134

Net zoals vorig jaar ziet het ernaar uit dat de kleine beer een goed jaar heeft. Qua exemplaren is hij het meeste geteld afgelopen maand, maar hij is ook op de meeste verschillende locaties gezien. De kleine beer wordt in de Top-15 nauw gevolgd door de gewone breedvleugeluil. Wat bijzonder is, is dat de gewone breedvleugeluil meer dan 2000 keer geteld is, maar op slechts 23 locaties is gezien. Het is bekend dat in het agrarisch gebied de aantallen een heel stuk hoger kunnen zijn dan in stedelijk gebied en natuurgebieden.

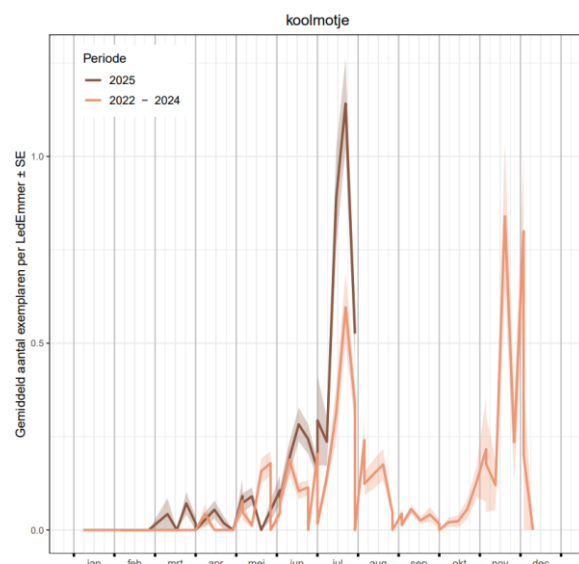
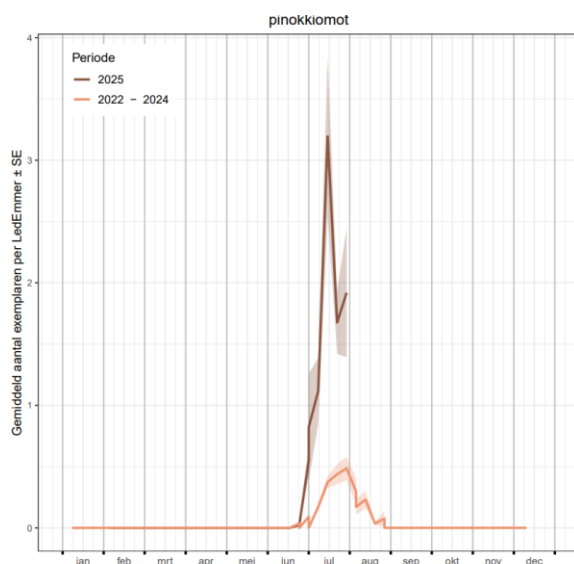

Figuur 2: Op sommige locaties werd de kleine beer in leuke aantallen gevangen, zoals hier een LedEmmer met 68 exemplaren.

Tabel 4: De Top-15 van de microvlinders in juli 2025

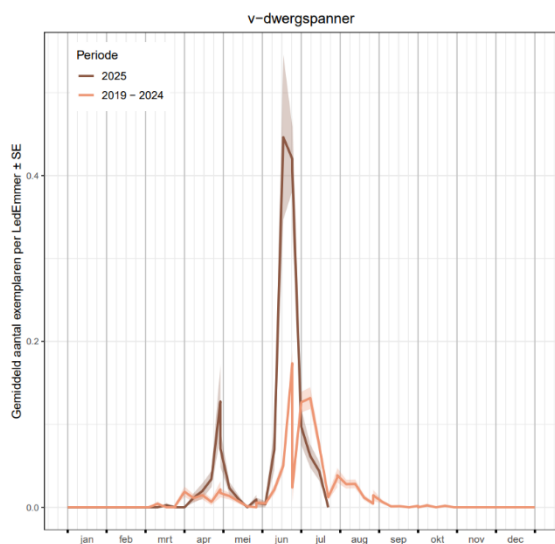
	NL naam	Wetenschappelijke naam	groep	Aantal ex.	Aantal locaties
1	vogelkersstippelmot	<i>Yponomeuta evonymella</i>	micro	9414	314
2	gewone grasmot	<i>Chrysoteuchia culmella</i>	micro	2749	315
3	blauwooggrasmot	<i>Agriphila straminella</i>	micro	1861	298
4	duikermot	<i>Acentria ephemerella</i>	micro	1797	128
5	pinokkiomot	<i>Synaphe punctalis</i>	micro	1283	106
6	koolmotje	<i>Plutella xylostella</i>	micro	1154	201
7	strooiselmot	<i>Endotricha flammealis</i>	micro	1011	228
8	meidoornstippelmot	<i>Yponomeuta padella</i>	micro	806	82
9	variabele granietmot	<i>Eudonia mercurella</i>	micro	600	145
10	zilverstreepgrasmot	<i>Crambus pascuella</i>	micro	533	127
11	oranje eikenlichtmot	<i>Acrobasis repandana</i>	micro	501	67
12	bleke grasmot	<i>Crambus perlella</i>	micro	427	117
13	buxusmot	<i>Cydalima perspectalis</i>	micro	426	85
14	wilgenstippelmot	<i>Yponomeuta rorella</i>	micro	385	52
15	eikenlichtmot	<i>Phycita roborella</i>	micro	374	88

Bij de microvlinders zien we ook in juli dat de vogelkersstippelmot de nummer-1 positie heeft ingenomen. Ook deze maand werden er nog ruim 9000 exemplaren geteld. Naast de vogelkersstippelmot vinden we ook de meidoorn- en wilgenstippelmot terug in deze lijst. Wat opvalt is de hoge notering van de pinokkiomot, die meer dan 1200 keer gezien werd. Het koolmotje vinden we terug op plek 6, een soort die in de maand juli ook een aardige piek laat zien. Normaliter zijn de aantallen het hoogst in het najaar, dus wie weet wat ons nog te wachten staat.

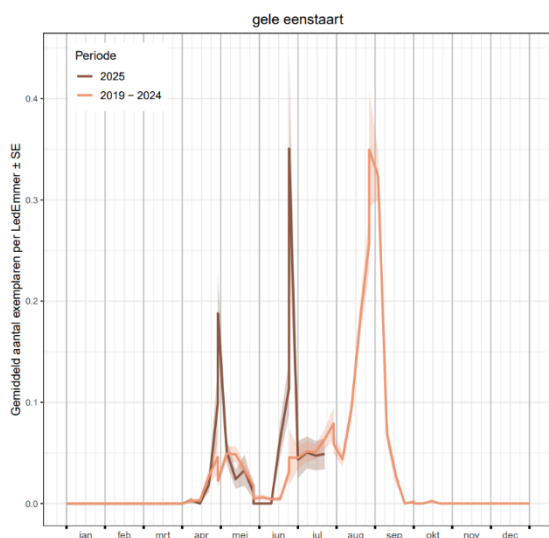
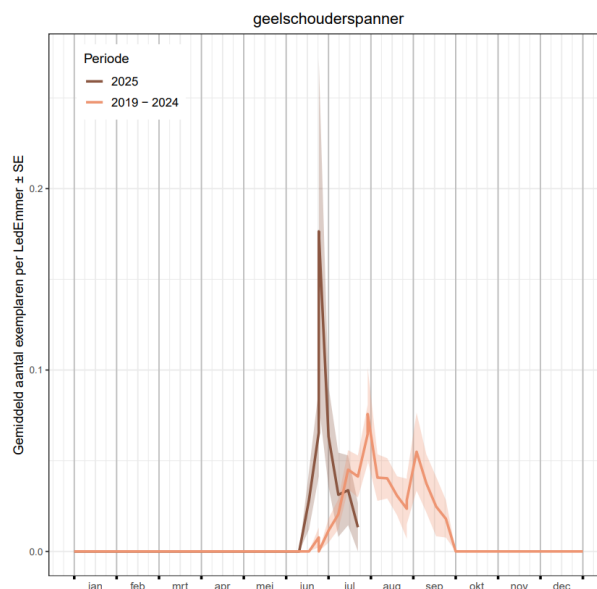
Soorten van de afgelopen maanden

Laten we eens kijken welke soorten de afgelopen maanden goed of minder goed hebben gevlogen ten opzichte van het gemiddelde van de afgelopen vijf jaar. Vanzelfsprekend kunnen we niet alle soorten behandelen, hoe leuk dat misschien ook zou zijn. We brengen hieronder in ieder geval een paar opvallende dingen aan het licht. We zijn benieuwd of je dit in het veld ook hebt teruggezien! Er zijn uiteraard, zoals bekend, grote verschillen per regio in het land tussen de soorten.

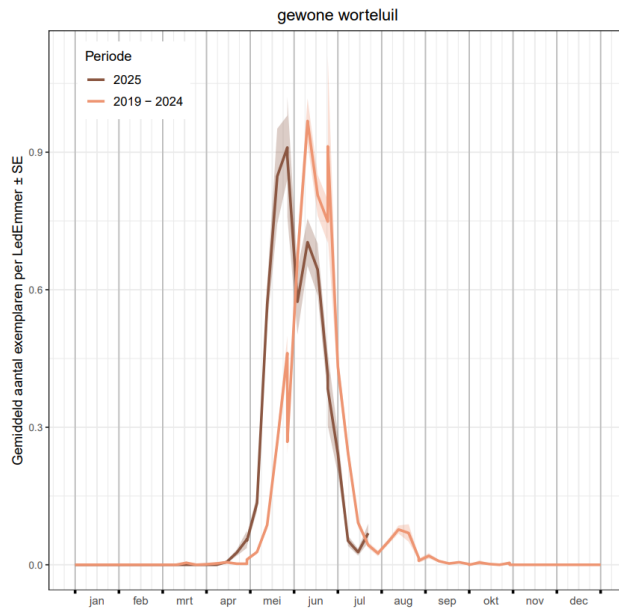
We zagen dit jaar in juni een opvallende piek bij de v-dwergspanner, een soort die voornamelijk in tuinen gezien wordt. Ook tijdens een eerdere vliegpiek in april deed de soort het in 2025 al een stuk beter dan het gemiddelde van de afgelopen vijf jaar.

Een andere opvallende piek zien we dit jaar terug bij de geelschouderspanner. We zien dat de afgelopen 5 jaar het gemiddelde in juni zeer laag was, de soort begon toen pas met vliegen halverwege juli. Dit jaar zien we echter een hogere piek van deze soort in de maand juni, en juist weer dalende aantallen in juli. Een verklaring hiervoor hebben we niet meteen, maar ook hier zijn we wel benieuwd naar het verdere verloop van deze soort dit jaar, aangezien de geelschouderspanner tot eind september en soms zelfs tot in oktober gezien wordt.

Dat de gele eenstaart meerdere vliegpieken of generaties heeft per jaar is bekend, dit jaar is er in de data van deze soort echter een opvallende piek halverwege het jaar zichtbaar, die in het gemiddelde van de afgelopen vijf jaar een stuk minder duidelijk naar voren komt. De kans is aanwezig dat er nog een derde vliegpiek volgt in de nazomer. Welke vorm die gaat aannemen zien we hopelijk in de herfst.

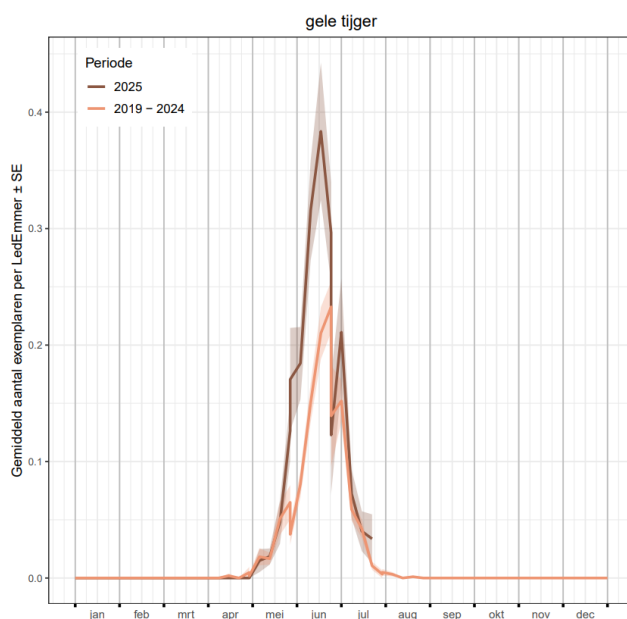
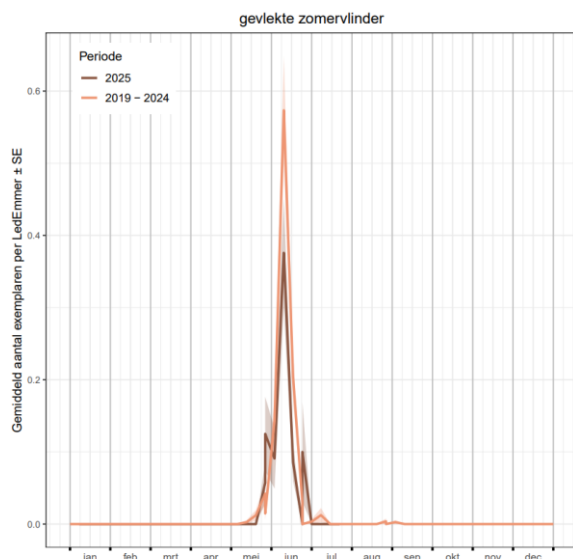
Een soort die in mei en vooral juni erg algemeen kan zijn in tuinen is de gewone worteluil. Dit jaar zien we dat het gemiddelde met LedEmmer niet echt verschilt met die van het gemiddelde van de afgelopen vijf jaar. Wat we wel zien is dat de soort zijn piek dit jaar in mei had, waar die normaliter in juni ligt. De soort is dus iets eerder begonnen met vliegen.

Een typische juni-soort, die voornamelijk in bossen, parken en tuinen wordt aangetroffen, is de gevlekte zomervlinder.

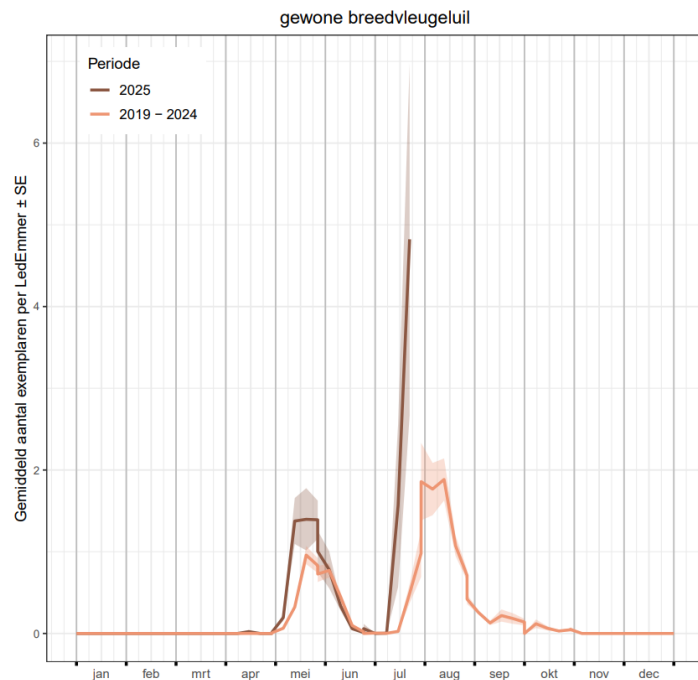
Deze soort had dit jaar in vergelijking met de voorgaande 5 jaren een iets minder jaar. Deze soort heeft een korte vliegtijd en ook maar één generatie per jaar. Voor een soort als deze is het daarom ook belangrijk om de val minstens één keer in de twee weken te plaatsen, omdat hij anders gemist kan worden.

De gele tijger kende in 2025 wel weer een aardig jaar met een duidelijke piek in de maand juni. Het gemiddelde van dit jaar ligt een stuk hoger dan die van 2019-2024. Deze soort wordt verspreid door het hele land in tuinen, parken en natuurgebieden aangetroffen. Ook de witte tijger, nauwverwant aan de gele tijger, kende in 2025 een goed jaar met een vergelijkbare piek als bij de gele tijger. De witte tijger had alleen een langere vliegtijd, die al in april begon. In tegenstelling tot mei bij de gele tijger.

Soorten die nu pieken

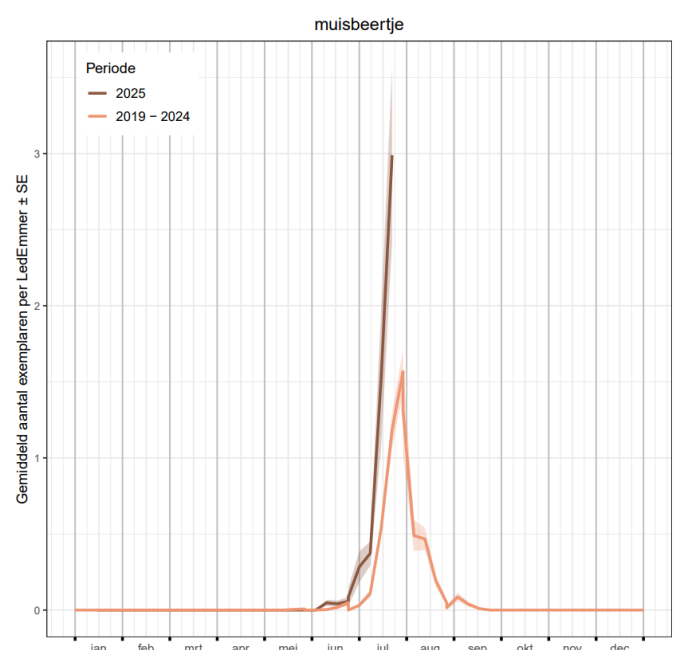
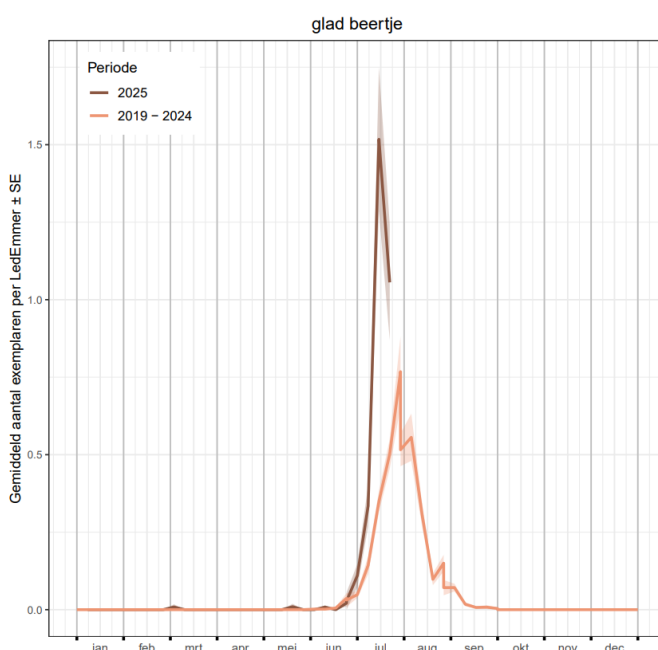
Als we kijken in de recente data van het meetnet, zien we een aantal pieken bij een aantal typische eind-juli/begin-augustus soorten. Hieronder vatten we ze kort samen. We zijn benieuwd of jullie deze pieken zelf ook terugzien of terug hebben gezien in het veld!

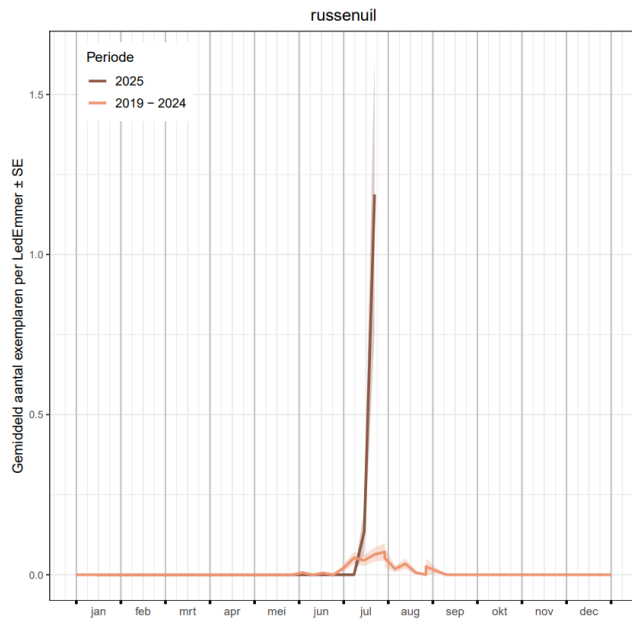

Bij de gewone breedvleugeluil zien we, naast iets hogere aantallen tijdens de eerste vliegpiek, nu een duidelijke grotere piek vanaf half juli. Deze soort is zeer algemeen in het agrarisch gebied en wordt ook veel in tuinen gezien. We zijn benieuwd of deze piek dit jaar nog verder doorzet, aangezien de gewone breedvleugeluil ook in de aankomende maand nog goed vliegt.

Een andere soort die dit jaar in de maand juli weer een hogere piek had dan het gemiddelde van de afgelopen 5 jaar, is het glad beertje. Deze soort komt voornamelijk voor in vochtige bossen, maar ook met regelmaat in tuinen. Opmerkelijk aan deze soort is dat de exemplaren voor het grootste gedeelte aan de buitenkant van de val/LedEmmer te vinden zijn. De mensen die regelmatig met LedEmmers tellen zullen het herkennen: altijd even de onderste rand van de LedEmmer checken, want daar gaan de gladde beertjes vaak zitten. Tegelijkertijd een tip voor de tellers die dit (nog) niet doen 😊. Hetzelfde geldt overigens ook voor het muisbeertje, ook een soort die het dit jaar prima lijkt te doen.

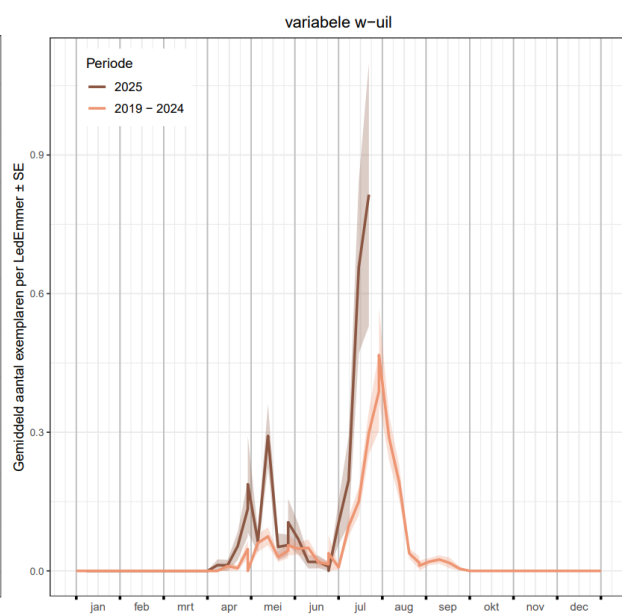
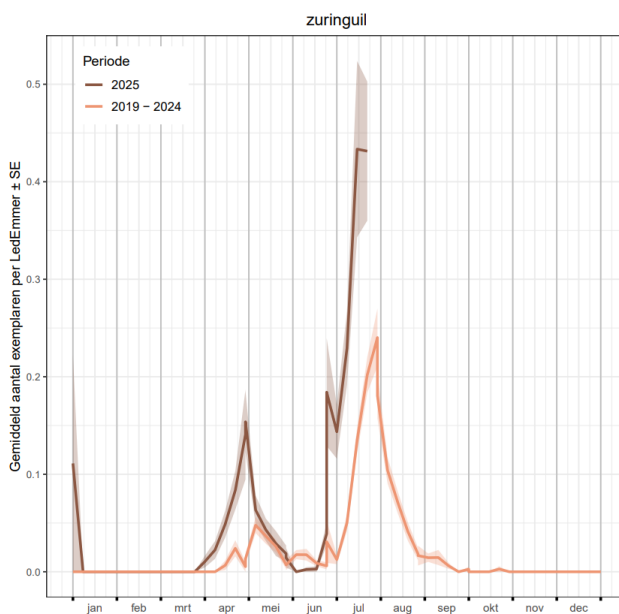

Laten we nu maar geen flauwe grappen maken over een invasie van de Russen, maar we zien aan de data van de afgelopen week dat de russenuil dit jaar ook wel opvallend piekt ten opzichte van het gemiddelde van 2019-2024. We hebben tellingen binnengekregen van meer dan 10 exemplaren per LedEmmer. Aangezien de russenuil ook nog wel een tijdje doorvliegt in augustus, zijn we dan ook benieuwd hoe de vliegpiek zich nog zal

ontwikkelen dit jaar. De russenuil wordt voornamelijk in natuurgebieden geteld, maar ook in de tuin heb je soms kans om hem in je val te krijgen.

Ook zien we momenteel twee algemene uilensoorten pieken, namelijk de zuringuil en de variabele w-uil. Beide soorten kan je eigenlijk overal wel tegenkomen, zowel in de tuin, natuurgebied of in het agrarisch gebied. De oplettende kijker zal het piekje van de zuringuil in januari opvallen: dat kan natuurlijk niet kloppen en betreft waarschijnlijk een invoerfout. Door dit soort grafieken te maken komen dit soort foutjes ook sneller naar boven en zullen wij vervolgens natuurlijk corrigeren.

We hopen in een volgende nieuwsbrief terug te komen op deze soorten en zullen kijken of er dan ook nog andere soorten die gepiekt hebben en noemenswaardig zijn om te laten zien!

Ervaring van teller: meetnet nachtvlinders in natuurgebieden 'Tuin vs. Natuur' door Koen Verhoogt

Net als vele van jullie zet ik (sinds ik een tuin heb) een nachtvlinderval achter het huis om te kijken wat er allemaal in mijn tuin rondvliegt. Hoewel ik elke ochtend vol goede moed ga kijken, blijft het bij mij toch wat teleurstellend. Door een flat-galerij langs de tuin, met de daarbij behorende lampen die altijd branden, is het nooit nacht. In de top nachten van het jaar kom ik dan ook nooit verder dan 10-15 vlinders verspreid over enkele zeer algemene soorten. Ook het wisselen naar een sterkere lamp (Sylvania) bracht niet veel verbetering.

Toen de oproep kwam om meer nachtvlindermeetpunten in natuurgebieden te meten besloot ik daarom om een gebiedje bij mij in de buurt mee te nemen, de Blauwe Hel (nabij Veenendaal). Dit zeer kleine gebiedje wordt grotendeels omsloten door bebouwing en de industrie van Veenendaal. Na vergunningverlening van de terreinbeheerder ben ik dit voorjaar van start gegaan met meten. Om te zeggen dat ik aangenaam verast ben is een understatement. Tijdens de piek van de voorjaarsvuren zaten er soms meer dan 100 exemplaren per emmer. En ook de afgelopen paar weken (zeker tijdens de warme nachten) was het genieten om alles te tellen. Meerdere honderden vlinders per emmer verspreid over tientallen soorten, waanzinnig om te zien! Zeker als er dan nog uitschieters tussen zitten van bijvoorbeeld meerdere exemplaren van de spireaboegsprietmoet, satijnboogbladroller maar ook de tientallen exemplaren van de rietvink gaan nooit vervelen. Kortom, een goede manier om gemotiveerd te blijven, en ook fijn om te zien dat zulke kleine geïsoleerde natuurgebiedjes nog een waanzinnige biodiversiteit huisvesten.

Foto's: Koen Verhoogt

Update en oproep zeldzame soorten

Dit jaar is er een project van start gegaan waarin we samen met vrijwilligers 'zeldzame soorten' zijn gaan monitoren om beter te weten hoe het met kwetsbare populaties gaat. Inmiddels wordt er gevangen in de Biesbosch, Deurnse Peel, Groeningen, Het Dwingelderveld. Tijdens het seizoen is er in de Biesbosch een akelei-uil gevangen, en meerdere donkere boegsprietmotten. Het Dwingelderveld leverde enkele eikenbladen op maar de doelsoort heidedaguil is tot op heden nog niet gevangen. Dit najaar willen we op zoek gaan naar nog meer locaties waar vrijwilligers aan de slag kunnen met de LedEmmers om nachtvlinders te monitoren. Voor komend seizoen zijn we nog op zoek naar monitoringsvrijwilligers voor:

- Bargerveen – Heidedaguil en andere veen/heidesoorten
- Roggebotzand - Witbandspanner
- Texel – Stippelrietboorder
- Zutphen – Heerde – Moerasbosuil
- Rottige meente - Moeraszeggeboorder

In het nieuws

- [Vlinders kijken op vakantie](#)
- [Afblijven! Dat is geen eikenprocessierups](#)
- [Herkenningskaart stippelmotten](#)

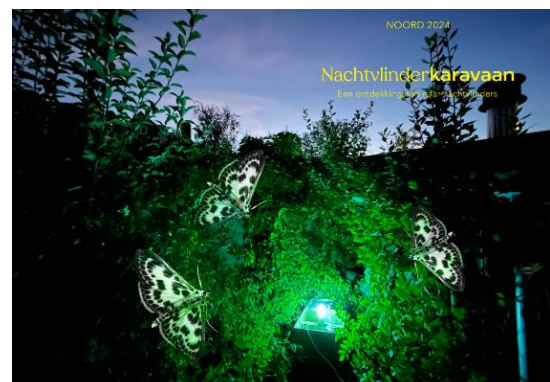
Leestips

- [Nachtvlinderkaravaan – verslag 2024](#)

Helaas werkte de hyperlink in de vorige nieuwsbrief niet, dus bij deze een nieuwe poging:

Van 15 mei tot 27 september 2024 vond voor het derde opeenvolgende jaar een uniek onderzoek plaats door burgers in Amsterdam Noord: De Nachtvlinderkaravaan. Vijf maanden lang werden nachtvlinders gedetermineerd, geteld en hun leefomstandigheden in kaart gebracht door enthousiaste burgers onderzoekers. Draagbare nachtvlindervallen reisden zowel door voor- en achtertuinen, balkons, dakterrassen van bewoners in Noord als ook in tuinen van tuinders op zeven Noordse Volkstuinparken. Daarnaast werd drie keer een nachtvlinder-inventarisatie via grote schermen opgetuigd en lokte een enkele deelnemer de vlinders ook nog met 'smeer'. In totaal deden 46 locaties mee aan het project.

Contact

Landelijk Meetnet Nachtvinders
Rik Wever, José Kok, Jannes Boers en Jurriën van Deijk

Tel.: 0317 467346
meetnet@vlinderstichting.nl

Deze nieuwsbrief wordt via e-mail verstuurd aan alle tellers van het Landelijk Meetnet Nachtvinders. Mocht je geen prijs stellen op de nieuwsbrief, dan kan je de verzending stoppen door op meetnet.vlinderstichting.nl bij instellingen de optie 'Nieuwsbrief ontvangen' uit te zetten.